

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Libchavy,
okres Ústí nad Orlicí**

Dolní Libchavy 153, 561 16 Libchavy

Identifikátor školy: 600 104 796

Termín konání inspekce: 18. - 21., 24. leden, 3. - 4. a 7. - 10. únor 2005

Čj.:	J5-1073/04-5171
Signatura:	oj5zy120

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Libchavy, okres Ústí nad Orlicí, sdružuje od 1. ledna 2003 základní školu (dále jen ZŠ), mateřskou školu (dále jen MŠ), školní družinu, školní jídelnu ZŠ a školní jídelnu MŠ. Žáci ZŠ jsou převážně z Libchav. Šestnáct žáků dojíždí z Českých Libchav, Sopotnice, Ústí nad Orlicí a Říček. K termínu inspekce bylo v 9 třídách vyučováno 171 žáků. ZŠ realizuje vzdělávací program Základní škola, schváleno MŠMT ČR dne 30. dubna 1996 pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996.

MŠ má dvě pracoviště - dvoutřídní MŠ v Horních Libchavách (dále jen MŠ HL) a jednotřídní MŠ v Dolních Libchavách (dále jen MŠ DL). Ve školním roce 2004/2005 je do MŠ DL zapsáno k pravidelné docházce 24 dětí. Do MŠ HL je přijato 35 dětí, z toho osm je zapsáno k nepravidelné docházce, tj. pět kalendářních dní v měsíci.

Mateřské školy realizují vlastní školní vzdělávací program. V Dolních Libchavách s názvem *Podej mi ruku*, v Horních Libchavách *Jdeme všichni spolu*.

ZŠ umožňuje získání informací o své historii a činnosti na internetové adrese <http://zs.libchavy.cz>.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální podmínky v MŠ a ZŠ (v ZŠ s hlavním zřetelem na sledované předměty český jazyk, anglický jazyk, matematiku a prvouku na prvním stupni, český jazyk, anglický jazyk, přírodopis, fyziku, rodinnou výchovu a praktické činnosti na druhém stupni), materiálně-technické podmínky v MŠ a ZŠ (v ZŠ s hlavním zřetelem na výše uvedené sledované předměty), průběh a výsledky předškolního vzdělávání v MŠ, průběh a výsledky vzdělávání v ZŠ ve výše uvedených sledovaných předmětech.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V MŠ

Každé z výše uvedených pracovišť mateřské školy je v rámci subjektu samostatným pracovištěm s vlastním autonomním řízením. Jsou v nich ustanoveny funkce vedoucích učitelek, které mají vymezeny pravomoce a zodpovědnost. Efektivně stanovená pravidla informačního systému zaručují včasnou vzájemnou informovanost.

V MŠ DL pracují dvě pedagogické pracovnice s odbornou kvalifikací. V MŠ HL jsou tři pedagogické pracovnice, z toho jedna nekvalifikovaná. Je začínající učitelkou dosud bez pedagogické praxe, do MŠ nastoupila v lednu 2005.

Základní pravidla provozu mateřských škol určují *Provozní řády MŠ*. Podrobně a přehledně vymezují pravidla organizace vzdělávací činnosti.

K přenosu informací uvnitř mateřských škol je využíván každodenní neformální kontakt pracovníků, pravidelné provozní a pedagogické porady. Ze záznamů však nevyplývá, že jsou záměrně využívány k odbornému řízení MŠ. Zápisy jsou heslovité, bez závěrů. Odborné vedení pedagogických pracovníků selhalo zvláště v případě nekvalifikované začínající učitelky (MŠ HL), které není poskytována účinná odborná pomoc. Zařazení této učitelky pouze na ranní služby do mladší třídy bylo nevhodným rozhodnutím.

Ke kontrolní činnosti využívají vedoucí učitelky hlavně hospitace. Jejich přínos pro zkvalitnění vzdělávací práce není zcela jasný. Zápisy nesou prvky formálnosti, závěry mají popisný charakter.

Všechny učitelky využívají možností dále se vzdělávat. Získané poznatky přenášejí na pracoviště, což bylo zřetelné například v nápadité výzdobě prostředí nebo ve volbě progresivních vzdělávacích postupů.

Personální podmínky v MŠ DL jsou velmi dobré, v MŠ HL jsou dobré.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZŠ

V ZŠ je zaměstnáno třináct pedagogických pracovníků. Devět z nich má odbornou kvalifikaci, čtyři jsou bez potřebné kvalifikace. Skladba úvazků vychází hlavně ze specializace jednotlivých pedagogů, která ale nepokrývá potřeby výuky a není vyvážená (např. čtyři pedagogové mají specializaci na výuku hudební výchovy). Z pěti učitelek prvního stupně dvě splňovaly požadavek odborné kvalifikace, dvě byly absolventkami středních odborných škol, jedna vyšší odborné školy. Český jazyk na druhém stupni vyučovali dva pedagogové, kteří splňují podmínky odborné kvalifikace a mají odpovídající zaměření. Anglický jazyk vyučovali tři pedagogové, na prvním stupni jedna učitelka s odbornou kvalifikací. Druhá učitelka nesplňuje podmínky odborné kvalifikace, vyučuje na prvním i druhém stupni. Učitel, který působil pouze na druhém stupni, splňuje podmínky odborné kvalifikace bez odpovídající aprobační, s výukou anglického jazyka má dlouholeté zkušenosti. Učitel bez dokončené odborné kvalifikace vyučoval fyziku, a podílel se s třemi učitelkami, které mají odbornou kvalifikaci zaměřenou na jiné předměty, i na výuce praktických činností a rodinné výchovy. Přírodopis vyučovaly dvě učitelky s odbornou kvalifikací, z nichž jedna má zaměření na výuku jiných předmětů.

Systém organizace činnosti a provozu ZŠ odpovídá zjištěním poslední inspekční zprávy. Pracovníci jsou řízeni a vedeni demokratickým stylem. Delegování pravomocí je účelné. Kromě dvou výchovných poradkyň byla zřízena funkce metodika prevence patologických jevů, činnost v těchto oblastech je výrazná. Přenos informací ve škole funguje. Vyučující spolupracují neformálně, případné problémy se daří řešit při poradách. Začínající pedagogové vždy spolupracují s pověřenými zkušenými učiteli. Ředitelka školy ústně oceňuje přínos a pracovní úspěchy, osobní příplatky a odměny jsou zdůvodňovány a finančně odstupňovány. Učitelé jsou s kritérii pro hodnocení práce seznámeni. Hospitační činnost provádí výhradně ředitelka. Její hodnocení byla ve dvou případech celkově výrazně pozitivnější než aktuální zjištění ČŠI.

Další vzdělávání umožňuje škola dle zájmu vyučujících v dostatečné míře. Většina pedagogů se kromě vzdělávání v počítačové gramotnosti zúčastnila v letošním a loňském školním roce i dalších akcí, ale např. z učitelů jazyků se dále vzdělávají pouze dvě vyučující anglického jazyka.

Personální podmínky vzdělávání v ZŠ jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V MŠ

MŠ HL sídlí v přízemí starší zrekonstruované budovy, která se nachází v těsné blízkosti frekventované silnice. K dispozici má dvě třídy, z nichž jedna slouží současně jako jídelna, a samostatnou ložnici. V přízemí je nově zrekonstruovaná školní kuchyň (včetně sociálního zázemí). V suterénu budovy se nachází hospodářské zázemí školy.

MŠ DL sídlí ve starším patrovém domku. Dům prošel mnohými vnitřními a vnějšími úpravami. Renovace vnitřních prostor přispěla mimo jiné k výraznému zvýšení kulturní a estetické úrovně prostředí. V přízemí jsou dvě třídy, prostorná šatna, školní kuchyň s jídelnou. V patře se nachází ložnice a prostorná kancelář, která slouží i jako sklad pomůcek.

Vybavení hračkami, učebními pomůckami a materiálem je z hlediska množství i druhů dostačující, průběžně je doplňováno. V MŠ HL chybí tělovýchovné nářadí. Částečně je to

jednou za měsíc kompenzováno cvičením v tělocvičně ZŠ. Dětský nábytek je přiměřený věku a velikosti dětí, je však velmi starý a na některém je znát jeho opotřebení.

Součástí obou pracovišť mateřské školy jsou školní zahrady, které byly nově vybaveny dřevěnými sestavami. Rozlehlější prostory a pestřejší vybavení má školní zahrada MŠ DL.

Materiálně-technické podmínky v obou pracovištích MŠ jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZŠ

Současná hlavní budova ZŠ vytváří pro výuku moderní a podnětné prostředí. Od minulé inspekce došlo ke zřízení bezdrátového připojení školy k internetové síti, ale počítačová technika je v současné době již zastaralá. Škola má zpracovanou koncepci modernizace. Výukových programů je dostatek. Větší část žakovského nábytku v učebnách je výrazně opotřebovaná.

Vyjma třetího ročníku, který je v původní starší budově školy, jsou učebny všech tříd umístěny v moderní přístavbě. Jsou dostatečně prostorné, světlé a tepelné podmínky v nich byly velmi dobré. Uspořádání lavic ve všech učebnách bylo klasické, někteří žáci seděli v lavicích po jednom. Výška židlí a lavic korespondovala s velikostí žáků. Výzdoba jednotlivých tříd nástěnnými obrazy, žakovskými pracemi a množstvím květin byla vkusná. Při výuce žáci měli k dispozici aktualizované učebnice a pracovní sešity. Některé učitelky využily další nakopírované materiály. Kabinet prvního stupně je vybaven standardními pomůckami, postupně jsou nakupovány mapy, nástěnné obrazy a další učební pomůcky. Většina novějších nástěnných obrazů, map a encyklopedií byla umístěna ve třídách.

Výuka českého i anglického jazyka probíhala v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Odbornou pracovní jazyků škola nemá. Pro výuku přírodovědných předmětů fyziky, chemie a přírodopisu slouží společná odborná učebna. Kabinety jsou vybaveny potřebným množstvím základních pomůcek. Pro praktické činnosti jsou určeny školní dílna, školní kuchyň, počítačová učebna. Zjištěný stav umožňuje plnění cílů základního vzdělávání v popisovaných předmětech.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání v ZŠ jsou velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ V MŠ

Vzdělávací program

Předškolní vzdělávání se v obou pracovištích MŠ realizuje na základě školních vzdělávacích programů, které byly zpracovány před dvěma lety a jsou bez větších úprav závaznými dokumenty pro vzdělávací práci i v tomto školním roce. Dlouhodobé cíle jsou v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání. Vzdělávací obsah je vymezen v tematických okruzích. Programovým koncepcím však chybí jasná vize určující hlavní orientaci a zaměření programu.

Vzdělávací činnost se odvíjí podle třídních vzdělávacích programů. Jejich úroveň zpracování je různá. Absentuje především provázanost dílčích cílů, vzdělávací nabídky a očekávaných výstupů.

O průběhu vzdělávací činnosti je vedena pedagogická dokumentace. Přehled výchovné práce I. třídy v MŠ HL nebyl veden přehledně, v období září až prosinec 2004 byly záznamy neúplné.

V mateřských školách je realizována kontrolní činnost, ale není účinně analyzována a vyhodnocována naplňování školního vzdělávacího programu.

Při organizaci vzdělávací činnosti byly z hlediska zásad psychohygieny respektovány vývojové a sociální potřeby dětí. Stanovený časový interval pro podávání jídla byl dodržován, poměr spontánních a řízených činností byl většinou vyvážený.

Informační systém vůči rodičům je založen na pravidelných, každodenních kontaktech. Rodiče mají možnost volného vstupu do tříd, kterou běžně využívají. Informativní schůzka probíhá vždy na začátku školního roku. Charakteristickým rysem spolupráce jsou společné akce MŠ a rodičů. Některé připravuje MŠ HL i pro širokou veřejnost (např. Drakiáda, Masopust). Informace o vzdělávacím programu a výsledky prací dětí jsou zveřejňovány na nástěnkách v šatnách a přístupových prostorách MŠ.

Spontánní činnosti

Prostředí tříd bylo uzpůsobeno především pro stolní a konstruktivní hry, méně inspirující bylo k tvořivým námětovým hrám. Jen ojediněle byly k dispozici motivující zákoutí. Zvláště nepodnětné bylo prostředí I. třídy v MŠ HL, které bylo zaplněno stoly a skříněmi. Hračky a pomůcky byly dětem částečně volně k dispozici, částečně byly uloženy ve skříních.

Všechny učitelky měly připravenou nabídku činností výtvarných a pracovních, jež zpravidla měly charakter řízených činností, a děti se u nich postupně střídaly. Prováděly je většinou se zaujetím, zvláště v případech, kdy se jednalo o experimentování a děti při nich mohly zapojit fantazii. Obsahově bohatší námětové hry byly rozvinuty v menší míře. Děti využívaly stávajících herních koutků nebo si vytvářely herní kulisu ke hře samy. Uplatnily svoji individuální zkušenost a tvořivé schopnosti. Některé děti se nezapojovaly do her, čas trávily pasivním přecházením. Učitelky nechávaly hrám volný průběh. Jen ojediněle vstupovaly do her, a to pouze v případě nedorozumění mezi dětmi. Podněcování a rozvíjení spontaneity však zcela absentovaly v I. třídě MŠ HL, tj. u nejmladších dětí. Tvorbou dílčích herních situací byla ponechána plně na dětech a u některých vyústila v bezcílné pobíhání po třídě, vytahování množství hraček, aniž by byly smysluplně využity ve hře. Ve všech třídách byly děti vedeny k vzájemné domluvě. Hodnocení dětí bylo adresné a pozitivní. Nenásilně, ale přitom důsledně, byla věnována pozornost upevňování návyků pořádku pouze v MŠ DL.

Průběh spontánních vzdělávacích činností byl velmi dobrý, pouze v I. třídě MŠ HL vyhovující.

Řízené činnosti

Řízené činnosti probíhaly převážně v menších skupinách nebo individuálně. Byly nenásilně vřazovány do průběhu spontánních činností. K motivaci učitelky využily pestré pomůcky a rozmanitý pracovní materiál. Ze vzdělávacích postupů byly vhodně preferovány praktické činnosti se záměrem zdokonalit pracovní dovednosti, zručnost při manipulaci s pracovním náčiním a poznávání vlastností některých materiálů. Při procvičování postřehu, určování rozdílů a shody byly děti vedeny k rozvíjení vlastního úsudku. Přírozeným způsobem byla podporována jejich zvědavost a uspokojována potřeba objevovat. Při těchto činnostech bylo vytvořeno pozitivní komunikační prostředí. Děti se učily formulovat správně své myšlenky a procvičovaly se v souvislém vyjadřování. Při poslechových činnostech byl k motivaci využit přirozený zájem dětí o známé pohádky. Přesto se nepodařilo udržet po celou dobu aktivní zájem dětí. Text byl přiměřeně náročný, ale následný rozbor textu vyústil v pouhé memorování. Nevhodný postup v závěru činnosti byl důsledkem nejednoznačně definovaného pedagogického záměru.

V přiměřené frekvenci se střídaly formy klidové s pohybovými. Zdravotní cvičení přinášela dětem přiměřenou fyziologickou zátěž, ale nedostatek přirozeného pohybu. Pouze částečně byla tato absence kompenzována vhodnou volbou pohybových her, při kterých byly nápaditě a zábavnou formou rozvíjeny souhra a vzájemná spolupráce dětí.

Některé činnosti v I. třídě v MŠ HL byly ve vztahu k věku a schopnostem dětí náročné. Chyběla motivace. Komunikace, podpora dětí a hodnocení byly minimální. Při vzdělávací činnosti nebyla respektována specifika předškolního vzdělávání.

Průběh řízených vzdělávacích činností byl velmi dobrý, pouze v I. třídě MŠ HL vyhovující.

Průběhové výsledky vzdělávání

V sebeobsluze při stolování jsou děti samostatné. V MŠ DL jsou podmínky k rozvoji samostatnosti vytvořeny pouze částečně. Při stolování přebírá sebeobslužné činnosti za děti kuchařka. Úroveň kulturních a zdvořilostních návyků odpovídá vývojovým zvláštnostem daného věkového období. Dodržování těchto návyků a pravidel je průběžně pedagogickými pracovníci sledováno. Jejich upevňování je však negativně ovlivňováno benevolencí, která se objevuje v pedagogickém přístupu některých pedagogických pracovníků (MŠ HL).

Ve tvořivých činnostech potřebuje část dětí výraznou podporu pedagoga, jak při volbě činností (nápadu), tak jejich realizaci. Naopak jiné děti dokáží rozvinout i bohatší námětovou hru, samy si ji organizovat a řídit.

Děti mají osvojeny kvalitní dovednosti v oblasti jemné motoriky a pracovních dovedností. Ne zcela důsledně je pěstován návyk správného držení nůžek při střihání (MŠ HL). Při smysluplné činnosti dokáží děti koncentrovat pozornost, sdělit svůj názor, postřehnout a pojmenovat odlišnosti. Mají vytvořen bohatý zásobník říkadel.

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávacích činností MŠ DL velmi dobré, v MŠ HL dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZŠ

Vzdělávací programy

Učební plán ZŠ je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem Základní škola. Do učiva jsou zapracována témata z oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí. V hospitovaných předmětech odpovídala probíraná témata osnovám zvoleného vzdělávacího programu. Dokumentace vedená základní školou zachycuje průkazně průběh vzdělávání.

Rozvrh hodin je sestaven s ohledem na výkonnostní křivku žáka během dne, náročnější předměty jsou většinou zařazeny do dopolední výuky.

Vnitřní řád ZŠ Libchavy postihuje důležitá pravidla práce školy. O svých dětech se mohou rodiče informovat kdykoli o přestávkách nebo po telefonické domluvě, důležité zprávy jsou žákům zapisovány do deníčků a žakovských knížek. Třídní schůzky s rodiči probíhají pravidelně dvakrát za rok. Rodiče žáků prvního ročníku a dále jednou za dva roky dostávají základní informace o chodu školy formou letáčku. Podrobné a ucelené hodnocení práce školy a záměry do budoucna je možno získat z *Výroční zprávy za školní rok 2003/2004*, další informace se objevují v obecním Zpravodaji a jsou na webových stránkách školy. Informovanost veřejnosti je dostatečná.

ZŠ provádí prevenci sociálně-patologických jevů zejména pořádáním přednášek a besed, realizováním projektů (např. Kouření a já) a bohatou mimoškolní činností.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

První stupeň

Výuka byla sledována v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a prvouka. Výukové cíle sledovaných hodin byly přiměřené, zohledňovaly aktuální stav žáků ve třídě.

Kvalita výuky anglického jazyka nebyla ovlivněna chybějící odbornou kvalifikací jedné z učitelek.

Činnosti žáků v hodinách odpovídaly prostornosti učeben i jejich vybavení. Ve většině hodin učitelky využily vhodné názorné pomůcky. Poslechové texty v anglickém jazyku byly využity jen zřídka, práce s žakovskými slovníky nebyla zařazena v žádné ze sledovaných hodin. Klasické uspořádání sezení žáků v těchto hodinách nepodporovalo vzájemnou komunikaci ani hrové metody a formy práce.

Organizace většiny sledovaných hodin byla promyšlená, pokyny učitelek jasné a srozumitelné. Jednotlivé činnosti logicky navazovaly, byly vesměs zaměřeny na splnění výukového cíle. V několika hodinách učitelky uplatnily prvky dramatické výchovy s prolínáním činností pohybových. Při výuce použily metody a formy práce jak činnostní, aktivizující, tak klasické s převahou mluveného slova vyučující. V několika hodinách žáci pracovali ve skupinách, přičemž volba této formy práce nebyla vždy smysluplná a efektivní. Výklad učiva byl v jedné z hodin podpořen názornou ukázkou a doplněn zajímavostmi a znalostmi žáků z jiných předmětů a praxe. Vyvozování a procvičování učiva byl věnován dostatek času. Nové poznatky učitelky žákům objasňovaly na základě známých faktů, některé hodiny zpestřovaly hádankami a zajímavými úkoly. Množství předávaných informací bylo přiměřené. Část hodin byla vedena na základě celoročního projektu, jehož téma bylo vybráno na základě zájmu žáků. Množství žáky donesených encyklopedií, dalších materiálů a připravené referáty svědčily o iniciativním přístupu žáků. Ve většině hodin byly zařazeny pohybově-relaxační části. Vyučující zařadily práci žáků ve skupinách či sborové mluvení, tím umožnily žákům vzájemný oční kontakt i vyšší míru aktivity a rozvoje produktivních dovedností. Pro oživení výuky byly zařazeny v některých sledovaných hodinách hry, písně. V žádné ze sledovaných hodin anglického jazyka nebyl zaznamenán individuální přístup k žákům a diferencované úkoly.

Žáci byli motivováni jak v úvodních částech, tak v celém průběhu vyučovacích hodin. Motivace byla vesměs přiměřená věku žáků, vycházela z námětu učiva. Učitelky žáky průběžně kontrolovaly a hodnotily, převládalo hodnocení pozitivní. Opakování učiva bylo úměrné a smysluplné. Požadavky při klasifikaci byly přiměřené. Ve většině hodin nechybělo závěrečné zhodnocení práce žáků, výjimečně bylo využito i vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.

Komunikace většiny učitelek se žáky byla vlídná a trpělivá, ve většině hodin vládla přátelská atmosféra. V některých hodinách měli žáci dostatečný prostor pro vzájemnou diskusi a vyjádření vlastního názoru, v několika byli zbytečně napomínáni i za drobnou nepozornost. Ve všech hodinách žáci dodržovali pravidla slušného chování.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním stupni byly velmi dobré.

Český jazyk a anglický jazyk (na druhém stupni)

Stanovené cíle pro jednotlivé hodiny byly většinou přiměřené, učivo navazovalo na předchozí témata. V jedné hodině se nepodařilo splnit cíl hodiny, nové učivo nebylo řádně vysvětleno, přesto byl z tohoto žákům zadán procvičovací domácí úkol.

Kvalita výuky byla ovlivněna zejména osobností učitelů. V práci vyučujících, kteří se dále vzdělávají, byly znát pozitivní změny v přístupu k žákům, motivaci i volbě aktivizujících metod a forem práce.

Kromě učebnic, pracovních sešitů a tabule byly využity v některých hodinách gramatická mapa, kniha, kopírované texty. Práce s žakovskými slovníky nebyla zařazena v žádné ze sledovaných hodin. Klasické uspořádání sezení žáků nepodporovalo jejich vzájemnou

komunikaci, pouze v jedné hodině byla zařazena práce žáků ve dvojicích. Žáci plnili úkoly samostatně i společně se třídou. Individuální přístup k žákům a diferencované úkoly nebyly zaznamenány v žádné ze sledovaných hodin. Jedna z vyučujících dokázala vynikajícím způsobem zapojit žáky do upevňování znalostí v úvodu hodin, kdy při zkoušení žáka aktivizovala celou třídu při opakování učiva mluvnického i literárního. Žáky však již nezapojila do hodnocení. Jeden z vyučujících anglického jazyka využíval ve velké části hodin výuku přímou metodou (přímé překlady z jednoho jazyka do druhého). Žáci dokázali rychle reagovat na jeho požadavky. Nedostatkem však byla chybějící vzájemná komunikace žáků a velká míra jednotlivých vět k překladu.

Žáci byli k práci motivováni různou měrou a různými způsoby, nejčastěji zařazovanými příklady z praxe, vyvoláním citového vztahu k tématu či odkazy na mezipředmětové vztahy. Ve většině hodin byla vytvářena příznivá atmosféra.

Při hodnocení někteří vyučující žáky chválili, požadavky při klasifikaci byly přiměřené. V závěrečné části hodin většinou zapomínali na zhodnocení práce třídy, nebylo využito vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a anglickém jazyce na druhém stupni ZŠ byly celkově dobré.

Přírodopis, fyzika

Výuka naplňovala většinu cílů základního vzdělávání. Laboratorní úlohy jsou prováděny, učivo je vhodně přizpůsobeno minimální hodinové dotaci. Popisované předměty byly doplněny v devátém ročníku biologickým seminářem a chlapci mají navíc i přírodovědná praktika. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Chybějící odborná kvalifikace učitele fyziky neměla na průběh sledované výuky negativní vliv.

Prostředí odborné učebny, ve které probíhala výuka fyziky a části hodin přírodopisu, spolu s využíváním pomůcek a didaktické techniky výuku vhodně podporovaly. Přínosem bylo i zařazení videa nebo procvičovací pasáže za pomoci počítačového programu.

Většina sledovaných hodin proběhla klasickým frontálním stylem výuky, kdy většina aktivity směřovala převážně od učitele k žákům. Hodiny fyziky byly pestré, pro žáky zajímavé, s efektivním využitím času. Ve všech hodinách byly zařazeny relaxační chvíle. Žáci byli vhodně a dostatečně motivováni, vyučující měl přesný, klidný, ale rozhodný projev. V hodinách přírodopisu žáci prokazovali ucelené a systematické znalosti, byli zblhli v práci s mikroskopy. Využívali poznatky z dříve prováděných demonstračních nebo žákovských pokusů. Opakovaně pracovali s odbornou literaturou nebo učebnicí. Žáci zpracovávali referáty, ale jejich využití ve výuce nebylo vždy efektivní a přínosné. Kromě jedné třídy byli žáci vedeni k stručným zápisům do sešitů.

Učitelé žáky průběžně dostatečně chválili a povzbuzovali, klasifikaci zdůvodňovali. V hodinách většinou nechybělo shrnutí probraného učiva, závěrečné hodnocení hodin a motivační pochvaly úspěšných žáků ale učitelé neprováděli. Ve většině hodin reagovali už na první správnou odpověď žáků. To omezovalo aktivitu ostatních, chyběla diskuse k alternativám. Nedostatečné bylo vzájemné hodnocení žáků, o správnosti odpovědi rozhodovali učitelé sami.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu a fyzice byly v souhrnu velmi dobré.

Rodinná výchova, praktické činnosti

Cíle sledovaných hodin rodinné výchovy odpovídaly věku i úrovni žáků, korespondovaly s obecnými cíli a zaměřením předmětů. Součástí výuky rodinné výchovy jsou i dlouhodobé

projekty a odborné besedy. V případě praktických činností jsou v ročních plánech průběžně zařazena témata z oblastí technických prací, pěstitelských prací, obsluhy počítačů, vaření a dopravní výchovy. Do jedné ze sledovaných hodin byla nevhodně soustředěna pouze teoretická složka učiva, což není v souladu s pojetím daného předmětu ani obecnými didaktickými zásadami.

Hospitované hodiny rodinné výchovy a jedna hodina praktických činností proběhly v kmenových učebnách, zbývající hodiny praktických činností byly vhodně situovány do školní dílny. Počet žáků jedné skupiny přesahoval počet pracovních míst v dílně, žáci se na jednom pracovišti museli střídat. Vyučující tuto situaci operativně zvládal individuálním přístupem (operativní střídání činností).

V hodinách rodinné výchovy byla zřejmá radost žáků z prováděných činností. Vyučující výrazně podněcovali aktivitu žáků, sledované hodiny byly pestré, pro žáky zajímavé, zařazeny byly netradiční skupinové aktivity. Učivo žáci nenásilně vyvozovali na základě vlastních činností, jejich konečné závěry učitelé komentovali, ale vhodně zůstávali v roli organizátorů, nikoliv rozhodujících autorit. Žáci měli možnost sdělit svoje zkušenosti a názory. V jedné hodině zařazený videoprogram měl přiměřenou délku a probíranou látku vhodně a zajímavě rozvíjel.

Při praktických činnostech žáci kromě jedné výše zmíněné hospitované hodiny většinu času věnovali konkrétní práci, teorie bylo nezbytné minimum. K práci je motivovaly ukázky budoucích výrobků, v jednom případě i možnost vlastní volby výrobku. Učitel dbal na správný pracovní postup i bezpečnost práce, upozorňoval na kritické body jednotlivých dílčích operací. Žáci pracovali s chutí, jejich nižší manuální zručnost souvisela s malým počtem výrobků (většinou jen dva za školní rok). Od učitele získávali průběžně zpětnou vazbu, dobré nápady byly oceňovány. Výše zmíněná teoreticky zaměřená hodina byla odučena frontálním stylem výuky, který chvílemi přecházel do nezáživné přednášky. Nízký věk žáků (6. ročník) a malá názornost didaktických metod vedly k únavě žáků a nízké efektivnosti práce.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly v rodinné výchově vynikající, v praktických činnostech dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Mezi zásadní prostředky sledování výsledků vzdělávání řadí ředitelka školy hospitační činnost, systematické sledování výsledků soutěží a olympiád, průběh přijímacího řízení na střední školy. Nepravidelně zařazuje ve vybraných ročnících komerčně šířené testy. Závěry z těchto evaluačních nástrojů jsou podkladem pro jednání pedagogických rad a objevují se i ve výroční zprávě školy. Důležitým kritériem úspěšnosti jsou pro školu hodnocení rodičů a fakt, že do této školy zapisují svoje děti.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ZŠ

Průběh a výsledky vzdělávání veškeré sledované výuky v ZŠ byly celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- ZŠ věnuje v rámci školní i mimoškolní činnosti zvýšenou pozornost rozvoji sportovních aktivit žáků a dopravní výchově, opomíjeny nejsou ani esteticky zaměřené aktivity. Ve školním roce 2004/2005 žáci navštěvují 5 volitelných předmětů, 6 nepovinných

předmětů a 5 zájmových útvarů. Na sportovních aktivitách se podílí školní sportovní klub. Dlouhodobě úspěšně pracuje i pěvecký sbor Libchaváček.

- V rámci evropského vzdělávacího programu Socrates se ZŠ zapojila do programu Comenius 1. Vypracovaný projekt byl odeslán k posouzení vyhlášovateli.
- Obec vytváří dětem MŠ, žákům ZŠ i zaměstnancům školy velmi dobré pracovní podmínky a má zájem na jejich dalším zkvalitňování.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Libchavy, okres Ústí nad Orlicí ze dne 11. října 2002
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 19 158/03-21 ze dne 6. května 2003
3. Vzdělávacím program Základní škola, schváleno MŠMT ČR dne 30. dubna 1996 pod j. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998.
4. *Vnitřní řád ZŠ Libchavy* ze dne 27. června 2002
5. *Zápis z pedagogických rad* za školní roky 2003/2004 a 2004/2005
6. *Učební plán ZŠ na školní rok 2004/2005*
7. *Rozvrh hodin* podle tříd na školní rok 2004/2005
8. Třídní knihy všech tříd vedené ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
9. Třídní výkazy všech tříd ZŠ ze školního roku 2004/2005
10. Katalogové listy žáků všech tříd ZŠ ze školního roku 2004/2005
11. Výběr ze sešitů žáků všech hospitovaných tříd vedených ve školním roce 2004/2005
12. Výběr ze žákovských knížek všech hospitovaných tříd vedených ve školním roce 2004/2005
13. Doklady o vzdělání vyučujících hospitovaných předmětů v ZŠ
14. Doklady o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ
15. Záznamové archy hospitací - školní rok 2004/2005 (ZŠ)
16. *Výroční zpráva základní školy za školní rok 2003/2004*
17. Projekt *Čtvero ročních dob* – školní rok 2004/2005
18. Výkaz Škol (MŠMT) V 1-01 o mateřské škole podle stavu k 30. září 2004, část 01 a 02
19. Personální dokumentace pedagogických pracovníků MŠ - doklady o dosaženém vzdělání
20. Rozhodnutí o zařazení dětí do mateřské školy v MŠ HL a MŠ DL - školní rok 2004/2005
21. Evidenční listy dětí z obou pracovišť MŠ - školní rok 2004/2005
22. Přehledy docházky dětí do obou pracovišť MŠ - září 2004, leden 2005
23. Školní vzdělávací program *Jdeme všichni spolu* - školní rok 2004/2005
24. Školní vzdělávací program *Podej mi ruku* - školní rok 2004/2005
25. *Třídní vzdělávací programy* obou pracovišť MŠ - leden 2005
26. Přehled výchovné práce MŠ DL - školní rok 2004/2005
27. Přehled výchovné práce I. a II. třídy MŠ HL - školní rok 2004/2005

28. *Provozní řád MŠ DL - účinnost od 1. ledna 2003*
29. *Provozní řád MŠ HL - účinnost od 1. ledna 2003*
30. *Zápisy z pedagogických porad - školní rok 2003/2004, 2004/2005 (obě pracoviště MŠ)*
31. *Hodnocení školního roku 2003/2004 (obě pracoviště MŠ)*
32. *Záznamové archy hospitací - školní rok 2004/2005 (obě pracoviště MŠ)*
33. *Rozvržení pracovní doby zaměstnanců MŠ - školní rok 2004/2005*
34. *Inspekční zprávy čj. 105 004/99-1006, čj. 105 022/99-1006 (obě pracoviště MŠ)*
35. *Inspekční zpráva čj. 105 049/00-2083 (ZŠ)*

ZÁVĚR

Organizační systém školy je funkční a umožňuje efektivní řízení. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu s potřebami, ne všichni pedagogičtí pracovníci se ho ale účastní v dostatečné míře. Úroveň personálních podmínek umožňuje realizovat vzdělávací programy.

Materiálně-technické podmínky vytvářejí velmi dobré podmínky pro realizaci předškolního i základního vzdělávání. Zrekonstruované budovy poskytují kulturní a estetické prostředí. Vybavení hračkami i učebními pomůckami je dostačující (kromě zastaralého dětského nábytku v MŠ Horní Libchavy a v části tříd ZŠ), učebna informatiky je plánována na modernizaci.

V odborném řízení MŠ se objevují formální prvky, které jsou výrazněji zaměřeny na jednotlivosti ve vzdělávacím procesu, nikoliv na vzdělávací činnost jako kompaktní celek v souvislosti s novým pojetím předškolního vzdělávání. V hospitovaných hodinách I. třídy MŠ v Horních Libchavách i v organizačním zabezpečení jejího chodu byly zjištěny nedostatky.

Učební plán i osnovy jsou v hospitovaných předmětech ZŠ plněny, ve sledovaných předmětech se žákům dostává kvalitní základní vzdělání. Je jim nabízeno množství volnočasových aktivit, výrazná je činnost v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Výroční zpráva ZŠ za školní rok 2003/2004 je materiálem, který dává ucelenou informaci o činnosti a dalších záměrech organizace.

Vstřícný přístup obce k činnosti a aktivitám školy se odráží pozitivně v jejím rozvoji a činnosti.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Loučka	J. Loučka v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jaroslava Břízová	J. Břízová v.r.
	PaedDr. Marta Hunalová	M. Hunalová v.r.
	Mgr. Jana Richterová	J. Richterová v.r.
	Rudolf Jahoda	R. Jahoda v.r.
	Miluše Jasanská	M. Jasanská v.r.
	Ing. Helena Koudelková	H. Koudelková v.r.

V Ústí nad Orlicí dne 3. března 2005

Razítko

Datum a podpis ředitelky stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 14. březen 2005

Razítko

Ředitelka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Marie Linhartová

M. Linhartová v.r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Smetanova 43, 562 01 Ústí nad Orlicí. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005-03-29	J5-1073/04-5171
Školská rada	--	--

Připomínky ředitelky

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.